

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Средняя общеобразовательная школа № 60»
Авиастроительного района г. Казани

«Согласовано»
заместитель директора
по УР Закирова А.М.

«Утверждено»
директор школы

А. Г. Амелин

Введена в действие приказом
№ 225 от 31.08.2023 г.

**Рабочая программа внеурочной деятельности
духовно-нравственного направления «Әллуки»
для 7-х классов.**

Руководитель Шарипова Р.И.

Принята на заседании педагогического совета
Протокол № 1 от 31.08.2023 г.

Аңлатма язуы

Рухи-әхләкый юнәлеше буенча дәрестән тыш эшчәнлек программасы “Әллүки”
7 сыйныф укучылары очен. Атнага 1 сәг. исәбеннән төзелә.

“Әллүки” дәрестән тыш эшчәнлек программасы курсының көтелгән нәтижеләре:

шәхескә кагылышлы

- сүз сәнгатен халыкның яшәү рәвешен, рухи кыйммәтләрен саклап калган һәм беркетә килгән хәзинә буларак кабул итәргә өйрәтү;
- язу һәм сөйләм осталыгын үстерү, мәсьәләне аңлай, гипотеза куя, материалны төркемли, үз фикерен дәлилли, кирәк икән – үзгәртә-төгәлләштерә, нәтижеләр чыгара, материалны гомумиләштерә белергә, үз хисләрен сүзләр ярдәмендә аңлата алырга һәм бер үк вакытта башкалар белән бергәләп эшләргә күнектәрү;
- баланың үз эшчәнлеген һәм әйләнә-тирәдәге тормышны мөстәкыйль бәяли белүенә, мөстәкыйль карарлар кабул итә һәм аларны жиренә житкереп үти алуына ирешү;
- төрле чыганаclar белән эшләргә, аларны табарга, мөстәкыйль рәвештә кулланырга, төркемләргә, чагыштырырга, анализларга һәм бәяләргә өйрәтү.

Танып-белү өлкәсендә:

- аерым төр һәм жанрга караган әсәрләрен аңлап укый һәм кабул итә, эчтәлеген кабатлап (аерым очраclarда текстны ятган) сөйли, кирәк чакта тексттан өзекләр китерә алуга ирешү;
- әдәби текстның мәгънәви өлешләрен аерып чыгарып, укыган буенча тезислар һәм план төзү, геройларга характеристика бирү, сюжет, композиция үзенчәлекләрен, махсус сурәтләү чараларының ролен билгеләү күнекмәсе булдыру;
- укыган әсәр буенча фикер алышуда катнашырга, оппонентларның фикерен исәпкә алып, үз карашларын расларга һәм дәлилләргә, әдәбият белеме төшенчәләренә мөрәжәгать итәргә өйрәтү.

Курсның эчтәлегенә (эш төрләре күрсәтелә).

Татар халык авыз ижаты әсәрләре белән эш (сәнгатьле уку күнегүләре, тизәйткечләр ятлау, күмәк уеннар, әкиятләрен сәхнәләштерү, викториналар үткәрү). Милли бәйрәмнәр, киёмнәр, ашлар (материаллар туплау, бәйрәмнәр үткәрү, эти-әниләр белән очрашулар, рәсемнәр ясау, презентацияләр, татар халык жырларын тыңлау һәм өйрәнү). Татар балалар матбугаты (газета-журналларга күзәтү. Мәкалә язырга өйрәнү). Ижади эшләр (презентация, рәсем ясау, хикәя төзү, проект эше)

Тематик план

№	Тема	Сәгать
1	Балалар фольклоры турында төшенчә. Китаплар белән таныштыру.	1
2	Тизәйткечләр, санамышлар.	1
3	Табышмаклар, хәрәкәтле такмаклар, мәкальләр.	1
4-5	Татар халык әкиятләре белән танышу. “Әкият – минем балачак дустым” темасына сөйләшү.	2
6	Көлегез, көлегез, файдасы күп, белегез! Татарча мазәкләрне сәхнәләштерү	1
7-9	Һәр халыкның үз бәйрәме. Татар халык бәйрәмнәре. Татар халыкның дини бәйрәмнәре һәм йолалары. Бәйрәмнәр кирәк һәм мөбәзгә дә... ”Сөмбелә” бәйгесенә эзерлек.	3
14-15	Татар халык ашлары. “Ашыгыз тәмле булсын!”. Кунак ашы – кара-каршы. Табын әдәбе.	2
16-17	Татар халык җырлары. Татар халык җырларын башкаручы артистлар белән интернет ресурслары аша танышу.	2
18	Заманча татарча җырлар. Татар эстрадасының яшь артистлары белән танышу	1
19-20	Татар исемнәре. Борынгы исемнәр тарихы. Татар халкында исем кушу йоласы.	2
21-24	Әбием сандыгында ниләр бар? Милли киёмнәр рәсемдә. Татар халык киёмнәрендә орнаментлар. Мин – дизайнер! “Киләчәк буыңга заманча милли киём” проектын төзүгә эзерлек..	4
25-26	Балалар журналы ничек барлыкка килә? Татар телендә нәшер ителүче журналларга күзәтү. “Ялкын” журналы - минем дустым! “Салават күперә” – иң кызыклы журналларның берсе! Газета, журнал битләрендә үз мәкаләләреңне күрү өчен нишләргә кирәк?	2
27-28	Проект эшенә эзерлек һәм яклау.	2
29-34	Музейларга бару. Шөһәр буйлап жәяүле экскурсия. Театрларга бару	6

Укытучылар өчен кулланылган әдәбият

1. Гарифуллин В.Г. "Үткен каләм, үткер күз". Казан: Тат. китап нәшр.,1995 – 165 б.
2. Гарифуллин В.Г. "Журналистның ижади эшчәнлегә нигезләре" Казан, 2004 – 205 б.
3. Курбатов Х.Р. "Сүз сәнгате. Татар теленең лингвистик стилистикасы һәм поэтикасы". Казан: "Мәгариф" нәшр., 2002. – 200 б.
4. Хәйруллина А.Х. Тел күрке – сүз (матур сөйләргә өйрән). / А.Х.Хәйруллина. – Казан: Тат.кит.нәшр., 1978. – 113 б.
5. Низамов И.М. Матбугатның тәэсирле сүзе. / И.М.Низамов. Казан: Тат.кит.нәшр., 1988. – 144 б.
6. Ф.С.Сафиуллина. Г.Б.Ибраһимов. Хикмәтле дә, бизәкле дә туган тел. К., 1998
7. Д.Ф.Заһидуллина,Ә.М.Закирҗанов,Т.Ш.Гыйләҗев.Татар әдәбияты. Теория. Тарих. Казан, 2006
8. Әдәбият белеме сүзлегә. Казан, 1990.
9. Ф.Хатипов. Әдәбият теориясе. Казан, 2000.

Укучылар өчен кулланылган әдәбият һәм газета - журналлар исемлегә

1. Әдәбият белеме: Терминнар һәм төшенчәләр сүзлегә. - Казан: Мәгариф, 2007.
2. Бәширова И. Сүз белән сурәт ясау. - Казан: Татар.кит.нәшр., 1974.
3. Вәлиуллин И.Ә. һәр шагыйрь - бер дәрәҗә... - Казан: Татар, кит.нәшр.,2006. - 208 б.
4. Галимуллин Ф.Г. Укучыларны сәнгатьле укырга өйрәтү. -Казан: Татар.кит.нәшр.,1988. - 86 б.
5. Гарифуллин В.З. Үткен каләм, үткер күз. - Казан: Тат. кит. нәшр.,1995.
6. "Ватаным Татарстан» газетасы
7. "Казан утлары" журналы
8. "Сабантуй" журналы
9. "Мәдәни жомга" газетасы
10. "Сөембикә" журналы
11. " Татарстан яшьләре" газетасы
12. "Идел" журналы
13. "Шәһри Казан" газетасы
14. "Ялкын" журналы
15. "Гаилә һәм мәктәп" журналы